

РЕШЕНИЕ

№ 680

гр. София, 09.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Иво Димитров

Членове: Величка Борилова
Зорница Гладилова

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Величка Борилова Въззивно търговско дело
№ 20211001000682 по описа за 2021 година

взе предвид следното:

Въззивното производство е образувано по жалба на адвокат П. С.-А. и адвокат Е. А., и двете в качеството им особени представители на М. А. И. от гр.*** насочена против Решение № 903798/08.09.2020 г. по гр.д. № 29/2019 г. по описа на ОС Благоевград, с което М. И. е осъден да заплати на „Мелон България“ЕАД, ЕИК 130550702, общо сумата от 41 799,85 лв., от която 30 000 лв. главница, 7 657,37 лв. лихви съгласно чл.5 и чл.6 от договор за кредит за периода 21.11.2008 г. – 26.03.2016, законна лихва в размер на 4 142,48 лв. за периода 26.03.2016 г. – 03.08.2017 г. и законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от 3 855,99 лв. разноски по делото.

Във въззивната жалба се развиват оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение, поради постановяването му при съществени нарушения на съдопроизводствените правила /едностранчива и превратна преценка на приобщените по делото писмени доказателства/, довело до неправилно установяване на релевантните за предмета на спора факти, а оттам и до неправилното приложение на материалния закон и необоснованост.

Поддържа се, че първоинстанционният съд неправилно интерпретирал ангажираните доказателства, сред които липсвали такива, установяващи реалното усвояване от страна на М. И., в качеството му на ЕТ, на овърдрафтен кредит, както и такива, установяващи наличие на предвиденото по процесния договор обезпечение – запис на заповед, чието издаване било изрично условие за отпускане на кредита. Липсата на последното водело до преустановяване на договорната връзка между страните, респ. – че посочения като кредитополучател в договора не получил/усвоил договорната сума. Неизяснено по делото останало и обстоятелството коя била разплащателната сметка, по която ЕТ е трябвало да получи договорната сума, респ. – да изпълнява своето задължение за връщането ѝ, съобразно уговореното.

Необосноваността на обжалваното решение се дължала и на обстоятелството, че от същото не ставало ясно на коя дата съдът приел, че е обявена предсрочната изискуемост.

В противоречие с материалния закон – чл.111, б.“в“ ЗЗД бил и изводът на ОС Благоевград, че част от претендираното вземане за лихви е погасено по давност, а в противоречие с чл.100 ЗЗД – че се дължат всички вноски по кредита, вкл. и тези, настъпили след изтичането на петгодишния срок, считано от предявяването на исковата молба .

По подробно изложение доводи в подкрепа на тези оплаквания се иска от настоящата инстанция като правен резултат отмяна на обжалваното решение и по съществото на спора отхвърляне на предявения иск.

В отговора по въззивната жалба въззиваемият, чрез процесуалния си представител, оспорва наведените в нея доводи и поддържа правилност на атакувания съдебен акт.

Пред настоящата въззивна инстанция не са събрани нови доказателства.

Софийският апелативен съд в решаващия състав, като прецени данните по първоинстанционното дело, приема следното:

ОС Благоевград е бил сезиран с предявен иск по чл.430 ТЗ, във вр. с чл.432 ТЗ и чл.79, ал.1 ЗЗД и по чл.86, ал.1 ЗЗД от „Мелон България“ЕАД.

Поддържано е в обстоятелствената част на исковата молба, че „Юробанк България“АД, в качеството ѝ на правопреемник на „Българска пощенска банка“АД, прехвърлила всички свои вземания и права по Договор за кредит № 2923/11.12.2006 г. сключен с кредитополучателя ЕТ“М. И. – К. Е.“, заедно с привилегиите, обезпеченията, личните гаранции и другите им принадлежности в полза на ищцовото дружество с договор за прехвърляне на вземания от 21.06.2017 г. Вземанията произтичащи от Договора за кредит фигурирали под сделка № 655322, отразена в Приложението към Договора за прехвърляне на вземания от 21.06.2017 г.

Справка в ТР установила, че ЕТ“М. И. – К. Е.“е бил служебно заличен, поради което и настоящият иск се предявява против насочен срещу физическото лице М. А. И..

Твърдяло се е, че ответникът бил уведомен за извършеното прехвърляне на вземане по чл.99, ал.3 от ЗЗД след залепване на уведомление на настоящия му адрес на 19.01.2019 г. чрез ЧСИ Б. В., с рег. №8 90 на КЧСИ, с район на действие ОС Благоевград.

В двуседмичния срок по чл.47 от ГПК М. И. не се е явил да получи документите, поради се поддържа, че на основание чл.47, ал.5 от ГПК във връзка с чл.47, ал.1 от ГПК уведомлението за цесия следвало да се счита връчено.

Твърдяло се е и че между „Българска пощенска банка“АД, като кредитор и ЕТ“М. И. – К. Е.“, като кредитополучател, бил сключен договор за банков кредит № 2923 на 11.12.2006 г., с който Банката предоставила и кредитополучателят е усвоил в пълен размер банков кредит в размер на 30 000 лева за посрещане на краткосрочни оборотни нужди.

Според уговореното между страните в чл.5 от договора, годишната лихва за предоставения кредит включвала сбора от действащия базов лихвен процент-малки фирми за лева, обявен от Банката и договорна лихвена надбавка в размер на 1.5пункта. Към датата на подписване на договора за кредит обявеният от Банката БЛПМФ бил в размер на 10 процента.

Уговорено било между страните в чл.6 от договора, че при просрочие на дължимите погасителни вноски по кредита, както и при предсрочна изискуемост на кредита, дължимата от кредитополучателя лихва по чл.5, ал.1 се увеличава автоматично с наказателна надбавка (неустойка) за просрочие на главница в размер на 11.5 пункта.

Поддържано е, че кредитополучателят не обслужвал кредита в сроковете и по начините, уговорени в договора за кредит, като напълно усвоеният от него банков кредит, считано от 21.11.2008 г. бил в просрочие към 03.08.2017 г. включително.

Затова на основание чл. 28 б. „в“ кредитът бил обявен за изцяло и предсрочно изискуем, за което обстоятелство ответникът следвало да се приеме за уведомен за след залепване на уведомление по настоящия му адрес на 19.01.2019 г. чрез ЧСИ Б. В..

Поискано е от съда да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати на ищцовото дружество сумата от 41 799.85 лв., от които: 1/ главница 30,000 лева; 2/непогасени вземания за лихви съгласно чл.5 и чл.6 от Договора за кредит в размер на 7,657.37 лева за периода от 21.11.2008г. до 25.03.2016 г.; 3/ изчислена законна лихва в размер на 4,142.48 лева за периода от 26.03.2016 г. до 03.08.2017г., заедно със законна лихва за периода от подаването на исковата молба до изплащане на вземането, както и сторените по делото разноси.

В отговора по исковата молба особените представители на ответника, назначени от първоинстанционния съд, са на първо място са въвели възражение за нередовност на исковата молба и то там за недопустимост на производството; за липса на правен интерес у ищеца от предявяване на процесните искове, което също водело до недопустимост на производството, а алтернативно са оспорили предявените искове по основание и размер.

Поддържано е, че ищецът не е ангажирал доказателства, установяващи реалното усвояване на овърдрафт – кредит от страна на ответника лично или като едноличен търговец, както и че е заплатил на банката такса за одобрение именно за отпуснатия кредит, вкл. за изпълнение на задължения за плащане съгласно ал. 2 на чл. 7 от договора за банков кредит Продукт „Бизнес овърдрафт“ № 2923 от 11.12.2006 г.

Липсата на тези доказателства сочели, че едноличният търговец не е получил или усвоил посочената в чл. 1 от договора сума.

Аналогични аргументи са изтъкнати и по повод липсата на документ, цитиращ номера на банкова сметка открита за целите на кредита, както и на издадена запис на заповед /чл.9 от договора/.

Поддържано е в тази връзка, че кредитодателят поставил ответника лично и като ЕТ в невъзможност да изпълнява задълженията си по кредита, като превежда дължимите погасителни вноски.

Възразено е по отношение изявлението за предсрочна изискуемост на целия кредит, защото не ставало ясно считано от коя дата ответникът е изпаднал в забава, както и какъв е размера на неизплатената част от целия кредит. Освен това по делото липсвало подробно извлечение от счетоводните книги на банката за вземането, от които да е видно на кои дати са извършени плащания от ответника, с оглед да бъде направено конкретно възражение за погасяване на исковите претенции изцяло, поради настъпила давност.

Въведено е правопогасяващо възражение за давност по реда на чл. 110 от ЗЗД, с твърдение че следва да се считат за погасени по давност вземания за падежирали вноски за главница, които попадат извън 5-годишния период, предхождащ подаването на исковата молба - 22.02.2019 г.

Такова възражение е направено по реда на чл. 111, б“в“ от ЗЗД по отношение претенциите за непогасени вземания за лихви, съгласно чл. 5 и чл. 6 от договора за кредит за периода от 21.01.2008 г. до 25.03.2016 г.

Оспорено е твърдението в исковата молба за наличие на сключен Договор за цесия между „Юробанк България“АД и „Мелон България“ЕАД въз основа на който ищецът да е придобил вземане спрямо ответника.

Поддържано е, че цесията била извършена преди подаване на иска и било налице частно правоприемство, поради което и ищецът следва да установи легитимацията си.

Възразено е, че уведомяването, извършено от ищеца не поражда правните последици, предвидени в нормата на чл. 99, ал. 4 от ЗЗД, поради което цесията нямала действие по отношение на ответника.

При условията на евентуалност е оспорено твърдението в исковата молба, че подписът, положен в графа „Кредитополучател“ в договора за кредит от 11.12.2006 г. е на ответника М. И. с твърдения, че към процесната дата - м. декември 2006 г., той се е намирал в чужбина, поради което не е имало как да поеме задължение по договора.

Софийският апелативен съд, ТО, пети състав, след самостоятелна преценка на приобщените по делото доказателства, в рамките на правомощията си по чл.269 ГПК, като съобрази оплакванията във въззивната жалба и взе предвид твърденията, доводите и възраженията на страните, намира следното:

От фактическа страна:

Ангажираният като писмено доказателство пред първоинстанционния съд Договор за банков кредит продукт „БИЗНЕС ОВЪРДРАФТ“ № 2923 на 11.12.2006 г. от 11.12.2006 г. установява, че във връзка с постигнатото съглашение между страните по нето „Българска пощенска банка“ АД е предоставила на кредитополучателя ЕТ „М. И. – К. Е.“ овърдрафтен кредит по разплащателната му сметка в размер на 30 000 лв. за посрещане на краткосрочни оборотни нужди, а кредитополучателят се задължил да го ползва и върне заедно с дължимите лихви, при условията на този договор.

Видно е от договора, че в него не е посочена разплащателната сметка, по която предоставен.

Според останалите условия на договора кредитът е бил предоставен за срок от 240 месеца, в който срок кредитополучателят е имал право да погасява изцяло или частично задълженията си по усвоената главница на предоставения кредит по реда посочен в член 4, както и да ползва отново средства от кредита до посоченото в член 1, ал.1 максимално допустимо надвишение на плащанията от разплащателната сметка над наличността по същата, в рамките на срока по чл.3 ал.1 но при съобразяване на условията по чл. 3 ал. 2-4.

Страните са се споразумели още, че преди изтичането на всяка година, считано от откриването на заемната сметка и в рамките на срока по предходната алинея, банката ще преразглежда изпълнението на задълженията на кредитополучателя към нея и финансовото състояние на кредитополучателя, включително начина на ползване и погасяване на предоставения кредит и ще има право едностранно да прекрати договора или да промени или запази, което и да е друго условие по кредита, включително максималният му размер, за което ще уведомява кредитополучателя. Ако банката, в съответствие с горното, промени, което и да е от условията на кредита, с уведомлението по същата алинея ще следва да покани кредитополучателя да сключат анекс към този договор преди изтичането на съответната година от кредита, в който да уредят новите условия по него.

Според чл.5 от договора дължимата от кредитополучателя годишна лихва за предоставения кредит включва сбор от действащия базов лихвен процент малки фирми / БЛПМФ / за оборотни нужди в лева, обявен от банката и договорна лихвена надбавка в размер на 1,5 пункта. В чл.5а, ал.4 е пояснено, че действащият базов лихвен процент не подлежи на договаряне и промените в него стават задължителни за страните, считано от първото 21-во число след промяната му от банката.

В чл.6 страните са уговорили в случай, че кредитополучателят не осигури необходимите средства по разплащателната си сметка в уговорените в чл. 3 и чл. 5 срокове, че той дължи на банката наказателен лихвен процент /неустойка/, равен на сбора от действащия базов лихвен процент, така както е дефинирано в чл.5, ал.1 плюс наказателна надбавка в размер на 11,5 пункта.

Хипотезите на предсрочна изискуемост на кредитното задължение е уредена в чл. 27 от договора, както следва: 1/ когато кредитополучателят е станал неплатежоспособен или умишлено се постави в състояние на неплатежоспособност; не е осигурил при поискване от банката данни за имущественото си състояние или и е отказал достъп до ипотекираните недвижими имоти или заложените вещи; 2/ е предоставил неверни данни по справки-декларации счетоводни документи при сключване на договора и по време на изпълнението му; 3/ не е изпълнил което и да е друго задължение което по силата на този договор, договорите, обезпечавачи кредита или по други сключени от банката договори за кредит, включително не е внесъл дължима вноска по главница и или лихва.

С договор за прехвърляне на вземания № 5300/1946/21.06.2017 г. „Юробанк България“ АД, като правопреемник на „Българска пощенска банка“ АД, е прехвърлила на „Мелон България“ ЕАД всички свои вземания и права по Договор за кредит № 2923/11.12.2006 г., сключен с ответника, в качеството му на кредитополучател, заедно с

привилегиите, обезпеченията, личните гаранции и другите им принадлежности. Процесното вземане фигурира като сделка № 655322 приложението към договора за цесия.

Служебно извършената справка в ТР установява, че ЕТ“М. И. – К. Е.“ е служебно заличен ЕТ.

Ангажираните от ищеца-въззиваем писмени доказателства са установили пред първоинстанционния съд, че с уведомление, залепено по настоящ адрес /съвпадащ с постоянния такъв на ответника, както и този, обявен на Банката в договора като седалище и адрес на управление на ЕТ /, след като е търсен в продължение на един месец, на 19.01.2019 г. чрез ЧСИ Б. В. - № 890 от РКЧСИ на длъжника са съобщени както извършената цесия, така и предсрочната изискуемост.

Няма данни по делото в указания двуседмичния срок по чл.47 от ГПК ответникът да се е явил и да е получил документите.

Пред първоинстанционния съд е била допусната и изслушана съдебно-счетоводна експертиза, която не се е оспорила от страните, и която вкл. решаващият състав счита, че следва да кредитира като компетентно и безпристрастно изготвена.

Същата е докладвала, че на 11.12.2006 г. по разплащателна сметка с IBAN *** с титуляр „ЕТ“М. И. – К. Е.“ е постъпила сума по каса в размер на 384 лв. На същата дата е погасена сума в размер на 300 лв. с основание „издължаване на кредит № 655322“, т.е. еднократно е спряна такса за одобрение на кредита в размер на 300 лв.

На 12.12.2006 г. по същата сметка е постъпила сума в размер на 29 960,82 лв. с основание „усвояване на кредит“.

В допълнение следва да се посочи, че според приложението към договора за банков кредит /л.42 от първоинстанционното дело/ с подписването му страните са удостоверили, че заемната сметка по договора е открита на 11.12.2006 година.

Вещото лице е изчислило, че размерът на дължимата главница по процесния договор за банков кредит е 30 000 лева, а размерът на дължимата възнаградителна лихва за периода от 21. 05. 2008 г. до 25.01.2010 г. - 7 657,37 лева, определена съобразно установеното от чл.5, ал.1 от договора - годишната лихва включва сбора на БЛП - малки фирми за оборотни нужди в лева(БЛПМФ) и договорна лихвена надбавка в размер на 1,5 пункта.

Пояснило е, че с Протоколи от заседания на Комитета за управление на активите и пасивите на Банката са променяни лихвите на БЛПМФ в размери посочени в таблица № 1 заключението.

Изчислило е и размерът на законната лихва върху главницата от 30 000 лева за периода от 25.03.2016 г. до 03.08.2017 г. - 4 141,66 лева.

Така установеното от фактическа страна предпоставя следните правни изводи:

Действията по обжалване на първоинстанционния акт са процесуално допустими – предприети са в срок, срещу съдебен акт, който подлежи на въззивно обжалване от процесуално легитимирана страна, имаща правен интерес от това – въззивникът – ответник в първоинстанционното производство, чрез особените му представители, е останал недоволен от атакуваното решение в неговата цялост.

Постановеното решение е валидно и допустимо, а разгледани по същество - оплакванията срещу него са частично основателни, по следните съображения.

Установеното от фактическа страна предпоставя еднозначен извод, че страните по делото /след заличаването на ЕТ – физическото лице М. И./ са се обвързали от валидната облигационна връзка, основана на сключения помежду им договор за банков кредит овърдрафт.

Последният притежава всички характеристики на търговска сделка по смисъла на ТЗ, а чл.430 от с.з. го определя и като двустранен, формален, консенсуален, срочен, с продължително изпълнение и възмезден.

В случая изискването за форма е спазено, като не е установено по делото, въпреки въведените възражения от страна на особените представители на въззивника, че договорът

страда от някакъв порок.

При валидната обвързаност на страните по него установи се безсъмнено по делото, че кредитодателят е изпълнил задълженията си по договора, като е предоставил на кредитополучателя в срок и изцяло сумата по кредита, като част от нея /300 лв./ е била получена на каса от кредитополучателя, а останалата част от сумата е преведена по нарочна банкова сметка с IBAN *** с титуляр „ЕГ“М. И. – К. Е.“.

В този смисъл несъстоятелни се явяват оплакванията във въззивната жалба, относно неустановяване на релевантния за предмета на спора факт, че кредитополучателят е получил дадените като кредит парични средства, съобразно уговореното в договора.

Съобразно трайно установената съдебна практика /Решение № 125 от 12.07.2013 г. на ВКС по т. д. № 910/2012 г., II т. о., ТК/, поетото от банката задължение по договор за банков кредит за отпускане/предоставяне на заемателя на парична сума и съответно усвояването на сумата, следва да се счита изпълнено от момента на заверяване на разплащателната сметка на заемателя и за доказване на този факт не е необходимо издаване на нарочен документ - разписка.

Като се присъединява към това разбиране решаващият състав приема, че кредитодателят е изпълнил своите задължения по договора.

Несъстоятелни са и доводите във въззивната жалба, че липсата на доказателства относно възникването на договорното обезпечение – запис на заповед, чието издаване било условие за отпускане на кредита и липсата му сочело на преустановяване на договорната връзка между страните.

Подобен извод не може да се направи от текста на чл.9 от договора, доколкото в същия липсва уговорено условие, сочещо на горецитираните доводи, от една страна. От друга – в случая не се касае за преддоговорни, а за договорни отношения между страните, като е право на изправната по договора страна да избере пътя на защита на интересите си – било чрез реализиране правата си на изправен кредитор по облигационната връзка, било като поемател по запис на заповед.

Обсъдените доказателства установиха още, че кредитополучателят не е изпълнил своите задължения по договора за погасяване на кредита – липсват доказателства да е осигурил средства по специално откритата за усвояване на кредита сметка, така че банката да може да погасява възникналите задължения за главница, лихви и т.н., поради което и безсъмнено кредиторът му е имал и е упражнил адекватно правото си за обяви кредита за предсрочно изискуем.

Решаващият състав приема, че това действие е било предприето редовно от цесионера по договора да цесия – въззиваемото дружество, което въз основа на този договор се легитимира надлежно като кредитор на кредитополучателя.

Във връзка с изложеното изцяло споделими са мотивите на първоинстанционния съд, че сключеният между „Юробанк България“ АД и „Мелон България“ ЕАД договор за цесия, в който е обективизирано вземането на банката-кредитодател към заличения вече едноличен търговец, надлежно легитимира процесуално и материално правно цесионера като кредитор на прехвърлените му вземания, вкл. процесното.

Цесията, както и предсрочната изискуемост са били надлежно съобщени на длъжника – от цесионера /чл.7 от договора за цесия/, а при липсата на уговорка в договора относно връчването на кореспонденция между страните връчен редовно от външна страна и съответно достигнал до длъжника следва да се счете че е документ, който му е предаден лично или на негов пълномощник срещу подпис или по възлагане от нотариус /чл. 50 ЗННД/ или от частен съдебен изпълнител /чл. 43 ЗЧСИ/.

Съответно - при връчване по възлагане в посочените случаи се прилагат правилата на чл. 37-58 ГПК, като отказът за получаване по чл. 44 ГПК или отсъствието от адреса по чл. 47 ГПК се удостоверяват от длъжностното лице, а съобщенията се считат за връчени.

В тази връзка в настоящия казус е безсъмнено установено, че уведомлението от ЧСИ В., с което М. И. е уведомен за цесията и за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, е връчено редовно по смисъла на 47, ал.1, във вр . ал.5 ГПК на 04.02.2019 г. /понеделник –

присъствен ден/.

Последното, предвид че изготвената разписка от ЧСИ В. е от 19.01.2019 г., поради което и на 04.02.2019 г. е изтекъл срока за получаването на документите от страна на адресата.

Ето защо неоснователни се явяват оплакванията във въззивната жалба, че първоинстанционният съд не е установил точно датата на обявяване на кредита за предсрочно изискуем преди датата на предявяване на иска – 22.02.2019 г.

Съдебната практика се е обединила в разбирането, че предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: 1/ обективният факт на неплащането и 2/ упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем.

Обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на чл. 60, ал. 2 ЗКИ предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуеми, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми.

Тя има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването й /в този смисъл т. 18 от ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, Решение № 86 от 27.10.2020 г. на ВКС по т. д. № 2118/2019 г., I т. о., ТК и др./

Следователно в случая този момент се установи са е 04.02.2019 г.

Няма спор по делото, че в дадения 5-дневен срок на длъжника за доброволно изпълнение той не е предприел такова, поради което и следва, че предявеният главен иск се явява доказан по основание и установен по размер от неоспорената съдебно-счетоводна експертиза.

Несъстоятелно е и оплакването във въззивната жалба, че първоинстанционното решение в частта му, с която предявеният осъдителен иск за главницата е изцяло уважен, се явява неправилно, поради неправилно приложение на материалния закон – чл.110 ЗЗД, предвид че падежиралите вноски за главницата, които попадат извън петгодишния срок, предхождащ подаването на исковата молба, са погасени по давност.

По спорния въпрос относно естеството на вземанията за главница по договор за кредит и по-конкретно как се изсрочват задълженията за заплащане на месечни погасителни вноски е налице трайна и последователна практика на касационната инстанция, съобразно която по отношение на това задължение е приложима общата 5-годишна давност по чл. 110 ЗЗД, изчислена от датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита.

Според същата макар да не е задължение за заплащане на периодични платежи и към него да не е приложима нормата на чл.111, б.“в” ЗЗД, предвид характера му – всяка вноска е дължима на точно определен от погасителния план междинна дата, тези задължения за плащане имат правното значение на падежи за съответно изискуемите части и за двете страни.

В този смисъл и крайната дата за ползване на кредита се отнася само за последната част от главницата, а за всяка по-рано изискуема вноска длъжникът изпада в забава само за съответно изискуемата част /арг. от тълкувателните мотиви в т.1 от Тълкувателно решение № 8 от 2.04.2019 г. на ВКС по т. д. № 8/2017 г., ОСГТК/.

Аргумент в горната насока е и установеното от нормата на чл.60, ал.2, предл.първо от Закона за кредитните институции, според която, банката може да се снабди с изпълнителен лист за всяка една неплатена вноска по договор за банков кредит. Последното означава, че вземането на банката за всяка неплатена вноска на падежа е изискуемо, респ. и предвид критериите по чл. 114, ал. 1 ЗЗД – че давността тече отделно за всяка една падежирала анюитетна вноска от датата, на която плащането е било дължимо / така и Решение № 90 от 31.03.2014 г. на ВКС по гр. д. № 6629/2013 г., IV г. о., ГК/.

В случая обаче и съобразно уговореното между страните в чл.4 от договора, погасяването на всички усвоени суми по кредита се е извършвало не месечно, по

погасителен план, а ежедневно и служебно от банката със средствата, осигурени по разплащателната сметка, за което кредитополучателят дава неотменимото си и безусловно съгласие.

Тази уговорка съответства на другата, постигната в чл.3, ал.1, според която заемната сума се предоставя за срок от 240 месеца, а при изтичането му усвояването на кредита се прекратява и кредитополучателят е длъжен да осигури средства по разплащателната сметка за погасяване на всяка усвоена и непогасена сума от разрешения кредит, както и на дължимите лихви, такси, комисионни и др.

Следователно и поради характера на договора – овърдрафтен кредит, за посрещане на краткосрочни оборотни нужди, при който страните не са уговорили месечни платежи, а сумата е следвало да се погасява ежедневно, но без уговорен друг краен срок, освен посоченият в договора от 240 месеца, считано от датата на сключването му, цялата непогасена главница в установения от вещото лице по експертизата размер от 30 000 лв. се явява дължима към датата на обявяване на кредита за предсрочно изискуем, респ. – към датата на предявяване на исковата молба.

В случая падежирали вноски за главница, попадащи извън петгодишния такъв от подаването на исковата молба, не се налице, т.к. не са уговаряни, поради което и защитното възражение за частичното им погасяване по давност, се явява неоснователно.

По отношение на възражението за погасяване на вземането за възнаградителна лихва по давност, по реда на чл.111, б.“в“ ЗЗД.

Според решаващият състав същото се явява основателно, по следните съображения:

По правната си природа възнаградителната лихва, каквато е уговорената в процесния договор в чл.5, съставляват цена на финансовата услуга, начислявана в съответния размер и за срока на ползване на кредита. Съответно те се дължат поради разсроченото изпълнение на задължението за връщане на заетата главница. При обявена предсрочна изискуемост, възнаградителна лихва върху предсрочно изискуемия дълг не следва да се начислява, поради отпадане преимуществата на срока, съответно и на правото на ползване на кредита занапред. Кредиторът има право да претендира договорни лихви единствено за просрочените и изискуеми вноски до датата на предсрочната изискуемост /ТР № 3/27.03.2019 г., постановено по т. д. № 3/2017 г. на ОСГТК на ВКС/.

Вземането за лихва обаче се погасява с изтичането на тригодишната давност, според чл. 111, б. "в", предл.второ ЗЗД. То има самостоятелен характер и преценката за дължимостта му не следва да се обвързва с това дали лихвоносното задължение произтича от договори с продължително или с периодично изпълнение. Затова при своевременно направено от длъжника в съответствие с императивното правило на чл. 120 ЗЗД защитно възражение за изтекла специална погасителна давност, както в случая, приложение намира кратката погасителна давност по чл.111, б.“в“ ЗЗД /Решение № 130 от 15.04.2020 г. на ВКС по т. д. № 1829/2018 г., I т. о., ТК/.

И т.к. според заключението на вещото лице в случая размерът на възнаградителната лихва е изчислен за периода 11.12.2006 г. – 25.01.2010 г. – т.е. за период от време, предхождащ датата на предявяването на исковата молба с повече от три години следва, че предявеният осъдителен иск за заплащане на тази сума, се явява погасен по давност.

По изложените съображения и първоинстанционното решение в тази му част следва да се отмени, като неправилно и вместо него се постанови друго, с което искът бъде отхвърлен. В останалата му част решението следва да се потвърди.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 272 ГПК, Окръжен съд Благоевград

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 903798/08.09.2020 г. по гр.д. № 29/2019 г. по описа на ОС Благоевград в частта му, с която М. А. И. – ЕГН ***** от гр.***, ж.к.“****“ 28, вх.А, ет.7, ап.20 е осъден да заплати на „Мелон България“ЕАД, ЕИК 130550702, с одрес гр.София,

бул.“Мария Луиза“ № 100, ет.3 сумата от 7 657,37 лв., представляваща лихви, съгласно чл.5 и чл.6 от договор за кредит за периода 21.11.2008 г. – 26.03.2016 г. и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявеният иск от „Мелон България“ЕАД, ЕИК 130550702, с адрес гр.София, бул.“Мария Луиза“ № 100, ет.3 против М. А. И. – ЕГН ***** от гр.***, ж.к.“****“ 28, вх.А, ет.7, ап.20 за заплащане на сумата от 7 657,37 лв., представляваща лихви, съгласно чл.5 и чл.6 от договор за кредит за периода 21.11.2008 г. – 26.03.2010 г.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 903798/08.09.2020 г. по гр.д. № 29/2019 г. по описа на ОС Благоевград в останалата му обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБългария, при наличие на предпоставките по чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____